

Toimitetaan sähköpostitse
markkinaoikeus@oikeus.fi

MARKKINAOIKEUDELLE

Asia Valitus Kuortaneen kunnan teknisen lautakunnan päätöksestä
16.8.2022 § 53 ("Päätös") julkista hankintaa koskevassa asiassa

Asianosaiset

Valittaja Suomen Purkuekspertit Oy, Lapua, y-tunnus 2494585-0

Valittajan asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja, varatuomari Jussi-Pekka Jutila
I&O Partners Asianajotoimisto Oy
Fabianinkatu 9 B, 00130 Helsinki
Puhelin 040 483 8582
Sähköposti jussi-pekka.jutila@iopartners.fi

Valitusoikeus ja määräaika

Päätökseen liitetyn valitusosoituksen mukaan tarjoaja voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Suomen Purkuekspertit Oy on saanut Päätöksen tiedoksi sähköpostitse 23.8.2022, joten määräaika valitukselle on 6.9.2022.

I VAATIMUKSET

Suomen Purkuekspertit Oy (”**Purkuekspertit**”) vaatii kunnioittaen, että markkinaoikeus

- i. kumoaa Kuortaneen kunnan teknisen lautakunnan päätöksen 16.8.2022 § 53;
- ii. kieltää hankintalain 154 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla hankintayksikköä noudattamasta virheellistä hankintamenettelyä;
- iii. velvoittaa Kuortaneen kunnan korjaamaan virheellisen hankintamenettelynsä; ja
- iv. velvoittaa Kuortaneen kunnan korvaamaan Purkueksperteille oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut ratkaisun antamispäivästä. Oikeudenkäyntikulujen määrä sisältäen varauksen 2.120 euron oikeudenkäyntimaksuun on tähän mennessä 6.686,25 euroa (alv 0 %).

II ASIAN TAUSTA

Kuortaneen kunta on 30.5.2022 julkaissut tarjouspyynnön purku-urakasta kokonaishintaurakkana. Urakan sisältönä on ollut Vanhan Alvarin koulurakennuksen purkaminen, purkujakeiden pois kuljettaminen ja asianmukainen hävittäminen sekä rakennuspaikan jälkityöt. Urakka-ajaksi on ilmoitettu 1.8.2022–31.12.2022. Tarjouspyynnön mukaan urakoitsijan valinnan peruste on halvin hinta.

Purkuekspertit on jättänyt tarjouksensa purku-urakasta määräajassa 19.6.2022 ja liittänyt tarjoukseensa tarjouspyynnön mukaisesti Luotettava kumppani -raportin, joka on sisältänyt tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset. Purkuekspertit on sittemmin, Kuortaneen kunnan pyynnöstä esittänyt selvityksen tarjouspyynnön mukaisen vastuuvakuutuksen olemassaolosta.

Kuortaneen kunnan tekninen johtaja on viranhaltijapäätöksellään 21.6.2022 (§ 8/2022) (”**Hankintapäätös**”) valinnut purku-urakoitsijaksi halvimman tarjoushinnan perusteella Purkuekspertit.

Tarjouskilpailuun osallistunut, Kuortaneelta oleva Pohjanmaan Erikoispurku Oy on tehnyt Hankintapäätöksestä oikaisuvaatimuksen 4.7.2022. Pohjanmaan Erikoispurku Oy on perustellut oikaisuvaatimustaan sillä, että Purkuekspertit ei olisi täyttänyt tarjouspyynnössä tarjoajalta vaadittuja ehtoja, Purkueksperteillä ei olisi tarjouspyynnössä vaadittua vastuuvakuutusta ja Purkueksperttien toimittamasta tilaajavastuuraportista olisi puuttunut vakuutustiedot.

Kuortaneen kunnan tekninen lautakunta on käsitellyt oikaisuvaatimuksen kokouksessaan 16.8.2022 § 53. Esittelijänä toiminut tekninen johtaja Martti Ranta on ehdottanut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Lautakunta on äänestyksen jälkeen hyväksynyt oikaisuvaatimuksen, hylännyt Purkueksperttien tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena ja kumonnut Hankintapäätöksen. Yksi lautakunnan jäsenistä ja lautakunnan esittelijä ovat jättäneet Päätökseen eriävän mielipiteensä.

III YHTEENVETO

Purkueksperttien tarjouskilpailussa antama tarjous on tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen ja Purkuekspertit täyttää urakoitsijalle asetetut vaatimukset. Purkueksperttien tarjous on ollut halvin, joten se on tullut valita tarjouskilpailun voittajaksi. Tarjouspyynnössä ei ole vaadittu toimittamaan todistusta vastuuvakuutuksesta tarjouksen yhteydessä, jolloin se on voitu toimittaa jälkikäteen. Purkuekspertit on toimittanut tarjouksen yhteydessä tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset sekä erikseen selvityksen siitä, että sillä on vaaditun määräinen ja urakka-ajan kattava vastuuvakuutus, joka on ollut voimassa jo silloin, kun tarjous on annettu. Toissijaisesti, vaikka vastuuvakuutusta koskeva todistus olisi tullut toimittaa tarjouksen yhteydessä, kysymys ei ole sellaisesta liitteestä, joka on ollut tarjouskilpailun kannalta keskeinen ja jota ei olisi ollut sallittua toimittaa jälkikäteen. Perustetta Purkueksperttien tarjouksen hylkäämiselle ja Hankintapäätöksen kumoamiselle ei ole ollut olemassa. Asian käsittely teknisessä lautakunnassa ei ole ollut tasapuolinen, vaan sillä on ilmiselvästi haluttu suosia paikallista tarjoajaa tarjouskilpailun voittaneen Purkueksperttien kustannuksella.

IV YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Tarjouspyynnön kohdassa ”*Vakuudet ja vakuutukset työskentelyluvat*” on edellytetty, että purku-urakoitsijalla tulee olla vastuuvakuutus, korvaussumma vähintään 500.000 euroa. Kuten todisteesta 3 ilmenee, Purkueksperteillä on ollut tarjouspyynnössä vaadittu vastuuvakuutus voimassa jo siinä vaiheessa, kun tarjous on annettu. Selvityksen siitä Purkuekspertit on toimittanut Kuortaneen kunnalle, kun sitä on pyydetty puhelimitse Hankintapäätöksen teon jälkeen urakkasopimuksen tekoa varten. Missään kohdassa tarjouspyynnössä ei ole edellytetty, että todistus vastuuvakuutuksesta olisi liitettävä tarjoukseen.

Tarjouksen sisällöstä ja tarjoukseen liitettävistä selvityksistä on määrätty tarjouspyynnön kohdassa ”*Tarjous*”. Siinä on todettu, että ”*[u]rakoitsijan tulee liittää mukaan tarjoukseen tilaajavastuulain vaatimat selvitykset*”. Purkuekspertit on liittänyt tarjoukseensa mukaan Luotettava kumppani -raportin, joka on sisältänyt tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset. Tilaajavastuulaki ei edellytä vastuuvakuutustietojen toimittamista.¹ Tarjouspyynnössä on erikseen mainittu, että tilaaja käy tarvittaessa tarjoajien kanssa selontekoneuvottelut tarjouksen sisällöstä ennen hankintapäätöksen tekemistä ja varmistaa tarjouksen sisällön ja urakoitsijan edellytykset suoriutua urakasta.

Purkueksperttien näkemyksen mukaan on täysin tavanomainen ja hyväksyttävä menettely, että siltä osin kuin selvityksiä ei ole vaadittu toimitettavaksi tarjouksen yhteydessä, niitä voidaan toimittaa myöhemminkin. Pääasia on, että tarjoaja täyttää asetetut vaatimukset. Toisaalta, vaikka todistus vastuuvakuutuksesta olisikin tullut liittää tarjoukseen, kysymys ei ole ollut sellaisesta liitteestä, joka olisi jollakin tavoin muuttanut tarjouksen sisältöä tai ollut tarjouskilpailun kannalta muuten merkityksellinen.

¹ Ks. laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (2015/678) 5 §.

Vastuuvakuutusta koskevan todistuksen osalta Purkuekspertit viittaa esimerkiksi ratkaisuun MAO:166/21:

”Kaikki edellä mainitut vastuuvakuutusta ja työehtoja koskevat selvitykset on myös esitetty hankintayksiköille hankintapäätösten tekemisen jälkeen ennen hankinnan sopimuskauden tarkoitettua alkamista.

Edellä esitetty huomioon ottaen markkinaoikeus katsoo, etteivät hankintayksiköt ole menettelleet hankintasäännösten vastaisesti, kun ne eivät ole sulkeneet voittanutta tarjoajaa tai sen tarjousta tarjouskilpailusta edellä mainittujen tietojen puuttumisen perusteella. Siihen nähden, että voittanut tarjoaja on tarjouksessaan ilmoittanut kuuluvansa tilaajavastuu.fi-palveluun, hankintayksiköiden ei voida katsoa toimineen myöskään syrjivästi tai avoimuuden periaatteen vastaisesti, kun ne ovat pyytäneet voittaneelta tarjoajalta selvityksen edellä mainituista tiedoista vasta hankintapäätöksen tekemisen jälkeen.”

Lisäksi Purkuekspertit viittaa hankintalain esitöihin (HE 108/2016 vp. 173), joiden mukaan

”Hankintayksikkö voisi pyytää tarjoajaa myös toimittamaan tarjouksesta puuttuvan liitteen, jota ei käytetä tarjousten vertailussa ja jolla ei ole olennaista merkitystä, mutta joka on tarpeen esimerkiksi hankintasopimuksen tekemistä varten.”

Purkuekspertit korostaa, että se viittaa edellä lain esitöihin vain sen epätodennäköisen tulkinnan varalta, että katsottaisiin, että todistus vastuuvakuutuksesta olisi tullut toimittaa jo tarjouksen yhteydessä. Tässä tapauksessa on Purkueksperttien mielestä selvää, että missään kohdassa tarjouspyyntöä sellaista ei ole edellytetty. Keskeistä asiassa on se, että Purkuekspertit on sittemmin osoittanut, että sillä on vaaditun mukainen vastuuvakuutus (vakuutuskausi 1.5.2022–30.4.2023 ja vakuutusmäärä 500.000 euroa)² ja että kyseinen vastuuvakuutus on ollut voimassa jo tarjouksen tekoajankohtana.

Oikaisuvaatimus ja sen johdosta tehty Päätös vaikuttavat ilmiselvältä pyrkimykseltä suosia paikallista yritystä ulkopaikkakuntalaisen tarjouskilpailun voittajan kustannuksella. Tämä on koko hankintalainsäädännön periaatteiden ja tarkoituksen vastasta. Purkuekspertit on toimittanut kaikki tarjouspyynnössä edellytetyt tiedot kunnalle ja voittanut tarjouskilpailun rehdisti tarjoamalla halvimman kokonaisurakkahinnan. Kuortaneen kunta on siksi viivytyksettä velvoitettava korjaamaan virheellinen menettelynsä.

² Kuortaneen kunnan pyydettyä todistusta vastuuvakuutuksesta Purkuekspertit on ensin erehdyksessä toimittanut väärän yhtiön vastuuvakuutuksen voimassaolotodistuksen, mutta toimittanut todistuksen Purkueksperttien vastuuvakuutuksen voimassaolosta heti, kun erehdys on huomattu. Väite siitä, että todistusta Purkueksperttien vastuuvakuutuksesta ei olisi toimitettu, on virheellinen.

Hankintayksikön virheellinen ja epätasapuolinen menettely huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos Purkuekspertit joutuisi pitämään tästä valituksesta johtuvat oikeudenkäyntikulut vahinkonaan. Kuortaneen kunta tulee velvoittaa korvaamaan Purkueksperttien oikeudenkäyntikulut liitteenä olevan laskun mukaisesti lisättynä oikeudenkäyntimaksun määrällä vaadittuine viivästyskorkeineen.

V KIRJALLISET TODISTEET

1. Tarjouspyyntö 30.5.2022
Teema: urakoitsijalle ja tarjoukselle asetetut edellytykset
2. Purkueksperttien tarjous 19.6.2022 liitteineen
Teema: Suomen Purkuekspertit Oy:n tarjous on ollut tarjouspyynnön mukainen
3. Voimassaolotodistus 12.8.2022 / Lähitapiola Etelä-Pohjanmaa
Teema: Purkueksperttien vastuuvakuutuksen voimassaolo
4. Hankintapäätös 21.6.2022 § 8/2022
Teema: Purkueksperttien tarjous on voittanut tarjouskilpailun

VI PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 29. päivänä elokuuta 2022

Laati

Jussi-Pekka Jutila
asianajaja, varatuomari, Kauniainen
Suomen Purkuekspertit Oy:n valtuuttamana asiamiehenä

LIITTEET

Muutoksenhaun alainen Kuortaneen kunnan teknisen lautakunnan Päätös 16.8.2022 § 53 valitusosoituksineen

Yllä mainitut kirjalliset todisteet 1–4

Laskelma oikeudenkäyntikuluista